

PRILOG PROUČAVANJU SINTAKTIČKE INTERFERENCIJE KOD JEZIKA U KONTAKTU

DUNJA JUTRONIĆ-TIHOMIROVIĆ

U svom članku u *Suvremenoj lingvistici* profesor Rudolf Filipović napominje slijedeće:

»Dakle, evropski jezik kao jezik primalac može doći u kontakt s engleskim jezikom u dvjema sredinama i pod dvama različitim uvjetima:

a) Evropski jezik kao jezik primalac dolazi u kontakt s engleskim, kao jezikom davaocem, u sredini u kojoj je jezik primalac službeni jezik, jezik nacije, a engleski je strani jezik.

b) Evropski jezik kao jezik primalac dolazi u kontakt s engleskim, jezikom davaocem, koji je službeni jezik te zemlje i materinji jezik nacije. Tako se jezik primalac nalazi u podređenom položaju i izložen je snažnom svakodnevnom utjecaju jezika davaoca, službenog jezika.¹

Ovaj članak ima za cilj proučiti slučaj pod b), tj. konkretno razmatrati promjene u hrvatskom jeziku što se govori u Sjedinjenim Američkim Državama. Analiza neće obuhvatiti sve lingvističke aspekte, već će razmatrati raznolikost sintaktičke interferencije, kako bi se iz specifičnih primjera došlo do širih teorijskih postavki koje bi se mogle primijeniti i na druge jezike u kontaktu.²

¹ Rudolf Filipović, »Prilog metodi proučavanja anglicizama u evropskim jezicima«, *Suvremena lingvistika*, 7—8/1973, str. 6.

² O govoru naših ljudi u Sjedinjenim Američkim Državama vidi članke: Dunja Jutronić, »Američki-engleski i hrvatski (čakavski dijalekt) u kontaktu«, *Čakavska rič*, 1/1973, str. 71—99; »Upotreba i održavanje hrvatskog jezika (čakavskog i kajkavskog dijalekta) kod naših iseljenika i njihove djece rođene u Sjedinjenim Američkim Državama«, *Čakavska rič*, 1/1974 str. 17—39; »The Serbo-Croatian language in Steelton«, *General Linguistics*, 1/1974, str. 15—34. U posljednjem članku spominje se sintaktička interferencija, ali samo kao primjer. Isto tako postoji i monografija o govoru naših ljudi u San Pedru. Knjigu su napisali Alexander Albin i Ronelle Alexander, *The Speech of Yugoslav Immigrants in San Pedro*, The Hague Martinus Nijhoff, 1972. Vidi prikaz ove knjige, Dunja Jutronić, *General Linguistics*, 2/1975, str. 107—114.

Sintaktička interferencija kod jezika u kontaktu je vrlo malo proučavana i istraživana. Razloga za to ima više. Jedan od najvažnijih je činjenica da sintaktičku interferenciju nije tako lako uočiti niti striktno odrediti njezine granice utjecaja. To je naročito vidljivo kad je usporedimo s relativnom lakoćom određivanja leksičke interferencije, tj. raspoznavanjem posuđenica koje su ušle u određeni jezik zbog kontakta s drugim jezikom. Interferencija je najveća na leksičkom nivou, a njezin se efekt najmanje osjeća na fonološkom nivou, dok ga je na morfološkom i sintaktičkom teško utvrditi. Osim toga granica između morfologije i sintakse nije jasno obilježena, tako da se striktnim lingvističkim metodama može teško reći gdje jedna prestaje a druga počinje. Mi ćemo se ovdje poslužiti standardnom i jednostavnom definicijom sintakse koju navodi Charles Hockett, a to je da »sintaksa sadrži načine na koje su riječi zajedno sa suprasegmentalnim morfemima poredane jedne spram drugih u jezičnim iskazima.«³

Dakle, imajući u vidu ovakvu definiciju sintakse, iznijet ćemo konkretne primjere sintaktičke interferencije koje su rezultat kontakta američkog-engleskog (AE) i hrvatskog jezika (H) u sredini gdje je engleski dominantan jezik. Pošto se ta dva jezika razlikuju u načinu na koji tvore sintaktičke odnose, možemo očekivati da će doći do sintaktičke interferencije. U hrvatskom jeziku sintaktički se odnosi određuju selekcijom, tj. postoji slaganje u rodu, broju i padežu između imenica i njihovih modifikatora. Isto tako postoje obavezna pravila koja vežu imenice s glagolima, tj. subjekt s predikatom. Red riječi u rečenici nema distinktivno obilježje jer promjena reda riječi ne izaziva neminovno i promjenu značenja rečenice. U tom je smislu engleska sintaksa dijametralno suprotna: red riječi je primarno sredstvo stvaranja smisla u rečenici, dok je slaganje u rodu, broju i padežu između članova sintagme minimalno.

Možemo razlikovati tri vrste sintaktičke interferencije. *Direktna* interferencija vidljiva je u slučajevima u kojima je došlo do neposrednog prenošenja engleskih sintaktičkih struktura u hrvatsku sintaksu. U drugim slučajevima taj je utjecaj *indirektan* jer su interferenciju uvjetovali i izvanlingvistički faktori (utjecaj procesa zaboravljanja, dekoncentracije, itd.), zajedno s lingvističkim. Kao treći vid interferencije navodimo primjere engleskih konstrukcija koje su ušle u hrvatski jezik zato što u pojedinim varijantama dijalekta

³ Charles Hockett, *A Course in Modern Linguistics*, Macmillan, 1958, str. 177. O problemima sintakse i njezina razgraničenja od morfologije mogu se konzultirati sljedeće knjige: H. A. Gleason, *An Introduction to Descriptive Linguistics*, New York 1955, str. 128; R. H. Robins, *General Linguistics, an Introductory Survey*, Longmans Linguistics Library, 1964; Otto Jespersen, *The Philosophy of Grammar*, New York 1965; J. R. Firth, *General Linguistics and Descriptive Grammar*, London 1951.

kojima informanti govore već postoje slične konstrukcije koje su svojim oblikom uvjetovale lakše prihvaćanje engleskih konstrukcija. Primjerima ćemo ukazati na ove tri vrste sintaktičke interferencije.

Sintaktički odnosi među riječima u hrvatskom su jeziku redundantni jer se oni ponavljaju u svakoj slijedećoj gramatičkoj kategoriji koja podliježe takvim zakonima. Pod utjecajem engleskoga jezika, koji takva pravila ne posjeduje, dolazi do niveliranja obaveznih gramatičkih nastavaka u određenim gramatičkim kategorijama. Tako *indirektan* utjecaj engleskoga vidimo u nedostatku slaganja u rodu, broju i padežu u gramatičkim kategorijama koje posjeduju te gramatičke karakteristike. Ova interferencija vidljiva je i kod hrvatskih riječi kao i kod posuđenica iz AE. Primjeri:

a) nedostatak slaganja u rodu:

na Brela, on je lepo.	(ona su lepa)
To je moj supruga.	(moja supruga)
u tu selo	(to selo)
naši stariji ljuda	(stariji ljudi)
on je bilo krasno	(ono je bilo krasno)
ona je naša prvi rod	(naš prvi rod)

b) nedostatak slaganja u broju:

koji dobija više glas	(dobija više glasova)
jedan, dva godina	(jedna, dvije godine)
po drugim plezu	(po drugim plezima, <i>place</i> , mjesto)

c) neslaganje u padežu:

dobri jance	(dobri janjci)
moja sestri	(mojoj sestri)
položaj za učitelica	(za učiteljicu)
ćemo poč u Jugoslavija	(u Jugoslaviju)
ja iden z njezin otac	(s njezinim ocem)
smo imali hrvaski učiteljice	(hrvatske učiteljice)

d) neslaganje subjekta i predikata:

oni živi al rajt	(oni žive al rajt, <i>all right</i> , u redu)
žene su imali	(žene su imale)
oni govori kao mi	(oni govore)

Iako red riječi u hrvatskom nije toliko važan koliko u engleskom, ipak u nekim slučajevima postoji obavezan red riječi koji se ne smije kršiti. Ako se više enklitika nađe u rečenici, upitna čestica *li* dolazi na prvo mjesto. Iza nje slijede pomoćni glagoli (*sam... bih... ili ću*), dativ nenaglašene lične zamjenice, zatim akuzativ lične zamjenice i na kraju dolazi ili refleksivno *se* ili treće lice jednine prezenta glagola *biti*. Obično nailazimo na dvije enklitike ili

dva oblika. U američkom hrvatskom (AEH) ovaj red riječi je poremećen, i to naročito kod skraćenih oblika ličnih zamjenica. U govoru se mnogo više upotrebljavaju dugi oblici zamjenica, jer je njihov sintaktički odnos s drugim dijelovima rečenice jednostavniji nego kod kratkih, nenaglašanih oblika. Pošto u AE ne postoji takva vrst skraćenih oblika (iako u govoru postoji nenaglašeni oblik zamjenice) i njihovih pravila upotrebe u rečenici, interferencija je u ovoj sintaktičkoj kategoriji vrlo izrazita. Primjeri su mnogobrojni:

ali ako <i>im</i> djeca su oženjena	(ali ako su im)
a mati <i>je mi</i> iz L.	(a mati mi je)
onda <i>je ju</i> primilo ovdje	(a onda ju je)
<i>je nas</i> poslikal	(nas je poslikal)
pri nek <i>se</i> oženija <i>sam</i>	(pri nek sam se)
ja kuham kako <i>je me</i> mati naučila	(kako me je mati)

Redundantna upotreba ličnih zamjenica u nominativu odraz je *direktn*e interferencije iz AE budući da je u engleskom zamjenica neophodna za označavanje lica, dok u hrvatskom tu funkciju imaju glagolski nastavci. Primjeri interferencije su slijedeći:

Ja tamo nemam ništa zato bi *ja* išo tamo, ne, *ja* ne, *ja* ne bingo. ali *ja* idem malo idem popiti.
Mi znademo međ sebe, ali *mi* se toliko ne vidimo, *mi* bi bili bliže, more biti bi bilo više, ali *mi* nismo blizu...
Ja sam po večer delal, *ja* sam riger, mikanik, *ja* kad i zlezu (željezo) napravija onda moje delo je, *ja* ne znam po naši...

Pod utjecajem engleskog dulji oblik zamjenica mnogo se više upotrebljava. Npr.:

Oni sad *meni* mogu da naprave, uzmu *meni* polak jarde (*yard*, dvorište)
 Nikad nisam *njega* vidio.
 Ja sam *njemu* rekla: ja *njima* pišem

U slijedeća dva primjera vidimo redundantnu upotrebu zamjenica zajedno s upotrebom dugog oblika zamjenice umjesto kratkog:

Ne da *ja* *tebi* govorim, ne da je *meni* neko drugi govorio, to je *meni* *moja* mati, to je *meni* reko moj brat i to su *meni*...
 Ja sam *njoj* dala dolar a *ja* sam *njoj* rekla neka *ona* *meni* da sveču.
Ona *meni* donesla dvije male, ali *ja* sam *njoj* dala dolar...

Posvojne zamjenice koriste se u engleskom na mjestima gdje njihova upotreba u hrvatskom nije obavezna, dapače ona se čak stilski izbjegava. Takvi slučajevi ukazuju na interferenciju iz AE. Primjeri:

nego sam celi *moj* život
 ja brzo za *mojem* bratom
 ja sam išla k *moji* sestri
 je, *moj* stric mi je reka

Promjena u redu riječi između imenice i njenih modifikatora poznata je u kajkavskom i čakavskom dijalektu i ta je upotreba još više pojačana istim konstrukcijama u AE, kako se vidi iz slijedećih primjera kad usporedimo hrvatske i engleske sintagme:

naše majke ime je	»our mother's name is
moga brata djetetom	»with my brother's child«
naše majke kuća	»our mother's house«
na moga oca strani	»on my father's side«
mojeg muža ime	»my husband's name«

Ovakva promjena reda riječi može uvjetovati i promjenu u značenju, što se vidi iz slijedećeg primjera:

u železni fabriki (u fabriци željeza)	»in the steel mill«
---------------------------------------	---------------------

Promjena reda riječi u sintagmi često je praćena i pogrešnim izborom deklinacijskih nastavaka, kao npr.:

sveta Marija crkva (crkva svete Marije)	prema AE konstrukciji
	»St. Mary's church«
od mojega muža mamu (mama mojega muža)	»my husband's mother«
od dva brata djeca (djeca od dva brata)	»children of two brothers«

Nadalje kombinacija pogrešnog reda riječi i pogrešnih deklinacijskih nastavaka može učiniti frazu ili rečenicu potpuno nerazumljivom:

njegova žena sestra (sestra njegove žene)	»his wife's sister«
na mat ili otac kuću (kod kuće majke ili oca)	»at the mother's or father's house«
kod njezina Kata kuću (kod kuće njezine Kate)	»at her Kata's house«
najpri je bio moj oče (moga oca brat)	»first it was my father's brother«
brat	
mojga ojče bratove čer (čer brata moga oca)	»my father's brother's daughter«
pa sam našla njegovu (čer njegovoga brata)	»then I found his brother's daughter«
bratove čer	

Direktan utjecaj AE vidi se u sintagmi brojeva, gdje su hrvatska pravila zamijenjena AE sintagmama.⁴ Najbolji su primjeri datumi, koji su direktni odraz AE sklopa riječi:

kolovoz jedanaestog (jedanaestog kolovoza)	»August eleventh«
februar dvajsosam (dvadeset i osmi februar)	»February 28th«
jula osam (osmog jula)	»July 8th«

⁴ O brojevima kao o sintaktičkim konstrukcijama govori Charles Hockett, *A Course in Modern Linguistics*, Macmillan 1958, str. 179, »Thus we class the English construction by which ordinalizing -th is added to a number as morphological, though with the special property that the number may be a phrase (*twenty-eighth, three hundred seventy-fourth*) rather than a word.«

Godina 1975. u hrvatskom se izgovara kao tisućudevetstosedamdeset i peta, dok se u AE to izgovara devetanest, sedamdesetpet. Ovakva konstrukcija javlja se u američkom hrvatskom kao direktna interferencija iz AE. Primjeri:

prosina sedamnajestog, devetnajest osam	»December 17th, nineteen (o) eight, 1908«
četiri šesnajest, Park Side Street	»four sixteen (416)«

Nailazimo i na miješanje dviju formi:

devesto i pete, devetnasto i pete	»nine hundred and five, nineteen (o) five«
jula osam, nineteen thirty nine, devenajst godina i trideset i devet	»July 8th, nineteen years and thirty nine«

Direktan utjecaj AE vidi se i u upotrebi glagola s adverbijalnim konstrukcijama:

onda <i>ideju nazad</i> (onda se vraćaju)	»then they go back«
ja sam obećo da ću ja (da ću se vratiti)	»that I will come back«
<i>doći</i> nakon dvije godine <i>natrag</i>	

Konstrukcija s glagolom *doći/ići* i adverbijalnim dodatkom javlja se i čuje u kajkavskim i čakavskim dijalektima.⁵ Budući da u AE postoji ista konstrukcija, ta se upotreba proširila i na druge glagole kao što se vidi iz slijedećih primjera:

<i>zove sve novce nutra</i>	»he calls in all the money«
ogli bi politiku <i>baciti van</i>	»they could throw out the politics«
vi bute <i>nazad</i> to nama <i>igrati</i>	»you'll play that back to us«
ja sam uvijek za njega <i>gleda</i>	»I always looked for him«

Interferencija AE vidi se u neobičnoj upotrebi glagola prema pravilima o slaganju vremena u engleskom jeziku:

To je jedina njezina želja da bi ja došla

gdje je prezent *da ja dođem* zamijenjen kondicionalom *da bi ja došla* prema uzoru iz AE *that I would come*. Slično se dogodilo u slijedećem primjeru:

oni bi nas bili pustili da bi bili <i>vidili</i>	»they would have let us so that we would have seen«
---	--

Utjecaj engleskih sintaktičkih konstrukcija vidi se i na nekim drugim primjerima, kao što je konstrukcija glagola *to make* (uraditi, napraviti) plus akuzativ:

⁵ Thomas F. Magner, *A Zagreb Kajkavian Dialect*, University Park: The Pennsylvania State University Press 1966. Vidi također Ivan Bauer u magistarskoj tezi »Observations of the Syntax of the Zagreb Kajkavian Dialect«, Pennsylvania State University 1969.

sve se more da dogodi i tako *smo* »anything can happen so *we*
je napravili da je kvitala *made her quit*«

Što su sintaktičke konstrukcije dulje, interferencija je sve veća, što se vidi iz navedenih primjera. U kratkom odlomku koji slijedi vidimo kako pogrešno izabran suprasegmentalni fonem dovodi do nesporazuma i pogrešne interpretacije rečenice:

M: Kako stāra mama.
 D: Nije živa.
 M: Imate vi stāru mamu?
 D: Ne.
 M: Ja velim: »Kako stāra mama?«
 D: Ona je umrla.
 M: Ne, koliko je vaša mama stāra?
 D: O, vi hoćete kazati: »Koliko je godina mojoj mami?«
 M: You should know, kako stāra mama?
 K: Kako stāra mama?
 M: Razumje malo, kako stāra mama?
 K: Kako stāra je vaša mama?
 M: Ne treba to »vaša mama«, Kako stāra mama?
 H: You are supposed to say: Koliko je stāra mama?

Pogrešan naglasak na riječi *stara* kao i izostavljen pomoćni glagol *je* pretvorili su sintagmu *je stāra mama* u *stāra mama* sa značenjem *baka*, i tako je došlo do nesporazuma među sugovornicima.

Kakve zaključke možemo izvesti iz prethodne analize sintaktičke interferencije na korpusu američkog hrvatskog jezika? Kao što je već naglašeno, postoji mali broj rasprava o sintaktičkoj interferenciji. I kod nas se o toj pojavi malo govorilo, jer se kod nas do sada najviše proučavao utjecaj engleskog i američkog-engleskog na hrvatski jezik »u sredini u kojoj je jezik primalac službeni jezik, jezik nacije, a engleski je strani jezik«, prema riječima prof. Filipovića.⁶

⁶ Vidi bilješku 1. Isto tako vidi mnogobrojne priloge Rudolfa Filipovića sa područja fonetike, morfologije i semantike kod utjecaja engleskog na hrvatski, gdje je hrvatski dominantan jezik. Rudolf Filipović, »The Phonetic Compromise«, *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia* (dalje: SRAZ). 5/1958, str. 77—88; »Phonemic Importation«, SRAZ, 9—10/1960, str. 177—189; »The Morphological Adaptation of English Loan-Words in Serbo-Croat«, SRAZ, 11/1961, str. 91—103; »Semantic Extension Changes in Adaptation of English Loan-Words in Serbo-Croatian«, SRAZ, 25—26/1968, str. 110—119; »Principi lingvističkog posuđivanja I. Fonološki aspekt«, *Filološki pregled*, III/1965, str. 662—666; »Principi lingvističkog posuđivanja II. Morfološki aspekt«, *Filološki pregled*, IV/1966, str. 1—16; »Principi lingvističkog posuđivanja III. Semantički aspekt«, *Filološki pregled*, V/1967, str. 83—94; »Jezik u kontaktu i jezičko posuđivanje«, *Suvremena lingvistika*, 4/1967, str. 27—90. Ovaj broj *Suvremene lingvistike* čitav je posvećen problemima jezika u kontaktu, međutim ni tu ne nalazimo ništa o problemu sintaktičke interferencije. Nadalje imamo članke Rudolfa Filipovića, »The English Element in the Main European Languages«, SRAZ, 21—22/1966, str. 103—112; »Some Problems in Studying the English Elements in the Main European Languages«, *Studia Anglica Posnani-*

Teoretski gledajući možemo razlikovati slijedeće kategorije sintaktičke interferencije:

1. *Interferencija kod slaganja gramatičkih kategorija.* Navodimo samo nekoliko primjera iz korpusa američkog-hrvatskog:⁷

ja sam nji imal po spisa	(po spisu)
ona je naša prvi rod	(naš prvi rod)
žene su imali	(žene su imale)

2. *Interferencija u redu riječi.*

a prijašnje godine je smo imali	(smo je)
pri nek se oženija sam	(sam se)
na moga oca strani	(na strani moga oca)

3. *Interferencija prema sličnosti konstrukcija.*

zove sve novce unutra	»he calls in all the money«
onda ideju nazad	»then they go back«
ja sam uvijek za njega gleda	»I always looked for him«

4. *Interferencija u suprasegmentalnim fonemima.*

Uzimamo za primjer razgovor koji je naveden u članku. Potrebna su dublja ispitivanja za točnije određivanje te vrsti interferencije.⁸

5. *Pojava redundanse.*

i ja kad sam išo u školu	(kad sam išao u školu učio sam
i ja sam učio ćirilicu	ćirilicu)
ja, moj stric mi je reka	(stric mi je rekao)

ensia, IV, 1—2/1972, str. 141—158; knjiga *Kontakti jezika u teoriji i praksi*, Zagreb, Školska knjiga 1971. Povezan je s tim problemom projekt »The Yugoslav Serbo-Croatian-English Contrastive Project«, kojemu je direktor Rudolf Filipović, Institute of Linguistics and Center for Applied Linguistics, sa svim svojim publikacijama, studijama, priložima i pedagoškim materijalom koji su štampani u Zagrebu do sada.

⁷ Uriel Weinreich proučava pitanje sintaktičke interferencije u jednom dijelu svoje knjige *Languages in Contact*, Mouton 1968. Za ovaj prvi slučaj on navodi:

»Examples of all kinds could be cited without limit, for the misapplication and neglect of grammatical relations is well attested. This type of interference is so very common probably because grammatical relations, not being segments of utterances, are least noticed by naive speakers.«

str. 39.

⁸ Uriel Weinreich u knjizi navedenoj u bilješki 7 govori o neispitivosti modulacionih oblika rečenica:

»The systematic description of modulation patterns available in a language is still in its infancy; it is too early, therefore, to expect exact statements of the impact of one language on another in this domain.«

str. 38.

6. *Napuštanje obaveznih distinkcija.*

Tu spadaju i primjeri pod 1. ali je proces mnogo rašireniji. Npr. u korpusu američkog-hrvatskog nailazimo uglavnom samo na muški rod pridjeva, jer distinkcija u rodu u AE ne postoji:

jadranski more	(jadransko more)
četiri muški djece	(četvero muške djece)
u naši knjizi	(u našoj knjizi)

Isto tako nailazimo na pogrešnu upotrebu glagolskog aspekta:

pa pred kuću išla svaki dan	(izlazila svaki dan)
onda idem gledat ako je	(idem pogledati ako je...)
papir doša	

7. *Stvaranje novih sintaktičkih konstrukcija.*

Najbolje primjere vidjeli smo kod brojeva, ali nailazimo i na novu konstrukciju dativa zamjenica (prema AE konstrukciji):

mora vrućina biti za njih	»It has to be hot for them«
---------------------------	-----------------------------

U zaključku možemo reći da su potrebna još mnoga istraživanja sintaktičke interferencije na drugim jezicima u kontaktu gdje je službeni jezik jezik davalac, tj. gdje je on dominantan u odnosu na jezik s kojim je u kontaktu. Ovakva vrst istraživanja može pridonijeti proučavanju sintaktičke interferencije jezika u kontaktu gdje je engleski strani jezik, kao što je to slučaj kod nas, u našoj sredini, gdje sintaktička interferencija ne može biti toliko jaka koliko je to u prvom slučaju; međutim vodeći principi mogu se pokazati sličnima ili istima.

Dunja Jutronić-Tihomirović: LANGUAGES IN CONTACT: A CONTRIBUTION
TO THE STUDY OF SYNTACTIC INTERFERENCE

Summary

The problem of syntactic interference in the languages in contact has not been much studied or investigated. The present article is an attempt in that direction. It presents the analysis of syntactic interference of American-English (AE) on Croatian (C) spoken in the United States. Some theoretical conclusions are drawn from the analysis of the syntactic interference of these two languages.

Since AE is an analytical language and C is a synthetic language we find many instances of syntactic interference. In some cases interference is obviously due to the *direct* transposition of AE syntactic patterns into C. The examples of the direct interference are: the redundant use of the personal and possessive pronouns, the new syntagmatic order in the pronunciation of a three and four digit numbers, and the extended usage of the verbs with adverbial particles. In other cases the influence is more *indirect* since the changes are caused by extralinguistic factors as well as linguistic. The examples of indirect interference are the following: the lack of concord in gender, case, and number in the grammatical classes where this distinction is obligatory in Croatian, the disregard of word order where the order is required, and the change of intonational pattern. Finally the rearrangement of the head nouns with its modifiers which is known in some Croatian dialects has been reinforced by the similar AE constructions.

Theoretically speaking we can distinguish different types of syntactic interference:

- 1) Interference in the grammatical concord.
- 2) Interference in the word order.
- 3) Interference caused by the similarity of the constructions of the languages in contact.
- 4) Interference in the intonational pattern.
- 5) Interference in the redundant use of some grammatical categories.
- 6) The abandonment of the obligatory categories.
- 7) The creation of some new syntactic constructions.

More investigations of languages in contact where English is the dominant language are necessary to establish the real extent and range of the syntactic interference. It is also hoped that this guiding list of different kinds of interference can help in the study of syntactic interference in situations where English is not the dominant language, as for example, in our country where English is used as a foreign language but its influence is still reflected in the Croatian language.